

2024.

SZAKMAI PROGRAM – BÖLCSŐDE

SZERENCSI ÓVODA ÉS
BÖLCSŐDE

Készítette::

Erdélyi Klára
bölcsődevezető

Tartalom jegyzék

Általános adatok.....	3
Jogszabályok, dokumentumok.....	4
1. Általános rendelkezések, ellátási terület.....	5
1.1. Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői.....	5
1.2. Bölcsődék nyitvatartási rendje.....	6
1.3. Szakmai program célja, alapelvei.....	6
2. Személyi feltételek	11
3. Tárgyi feltételek	12
4. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja...	15
4.1. A szülőkkel való együttműködés, kapcsolattartás formáinak bemutatása.....	15
4.2. A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül	16
4.3. Bölcsőde és óvoda kapcsolata	16
4.4. Egyéb kapcsolatok	17
5. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok.....	18
5.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése	18
5.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása.....	18
5.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése.....	19
5.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése.....	20
5.5. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	20
5.5.1 Tanulás.....	20
5.5.2. Gondozás.....	21
5.5.3. Játék.....	22
5.5.4. Mozgás.....	22
5.5.5. Mondóka, ének.....	23
5.5.6. Mese, vers.....	24
5.5.7. Alkotó tevékenység.....	24
5.5.8. Egyéb tevékenységek.....	25
5.6. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei.....	25
5.7. Saját kisgyermeknevelő rendszer	25
5.8. Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása.....	26

5.9. Gyermekcsoportok szervezése.....	26
5.10. Beszoktatás menete	26
5.11. Napirend.....	27
6. Az ellátás igénybevételeének módja, felvétel rendje	28
6.1. Bölcsődei ellátás keretében a felvételnél előnyt élvez	28
6.2. A bölcsődei felvételt a szülő önkéntesen kérheti, de az egyetértésével kezdemenyezheti.....	28
6.3. A felvételhez szükséges dokumentumok	29
6.4. A felvétel rendje	29
7. A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás.....	31
7.1 A Házi rend tartalma és szerepe.....	31
8. Az ellátás alatti dokumentáció, tájékoztatás módjait (programról, étrendről, a gyermek fejlődéséről stb.)	32
8.1 A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentumok.....	32
9. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	35
10. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása.....	37
Melléklet	38

Szakmai program

2024.

Általános adatok

<u>INTÉZMÉNY NEVE:</u>	Szerencsi Óvoda és Bölcsőde
<u>SZÉKHELYE, TELEPHELYE:</u>	3900 Szerencs, Rákóczi út 128.
<u>FENNTARTÓ NEVE:</u>	Szerencs Város Önkormányzata
<u>FENNTARTÓ CÍME:</u>	Szerencs, Rákóczi út 89.
<u>TELEFONSZÁM:</u>	06/47 362-212, 20/573-7077
<u>E-MAIL:</u>	bolcsode@szerencs.hu
<u>AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT:</u>	20 hét – 3 éves korig gyermekek napközbeni ellátása, bölcsődei ellátás
<u>ELLÁTANDÓ TERÜLET:</u>	Szerencs Város közigazgatási területe és kistérségi terület
<u>ÓVODAIGAZGATÓ:</u>	Kecskésné Nagy Edit
<u>BÖLCSŐDEVEZETŐ:</u>	Erdélyi Klára
<u>BÖLCSŐDEI FÉRŐHELY SZÁMA:</u>	50 fő
<u>NYITVATARTÁS:</u>	hétfőtől – péntekig, munkanapokon 6-17 óráig

JOGSZABÁLYOK, DOKUMENTUMOK:

- Bölcsődei nevelés-gondozás Országos Alapprogramja
- 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Sznyr.) A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló
- 7/2010. (II. 19.) SZMM utasítás A Bölcsődék Napjának megünnepléséről szóló
- 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- Módszertani levelek, útmutatók, ajánlások.

1. Általános rendelkezések, ellátási terület:

Szerencs –Ond területe Bekecs, Mezőzombor, Legyesbénye, Monok, Prügy, Alsódobsza, Golop, Mád, Rátka, Megyaszó, Sóstófalva, Taktaharkány, Taktakenéz, Taktaszada, Tállya, Tiszalúc, Újcsanáros területen lakó családok gyermekeinek gondozását nevelését láthatja el.

A gyermekek nevelése elsősorban a családok joga. Ehhez nyújt segítséget intézményünk. Közös feladatunk a gyermekek nevelése-gondozása, összhangot teremtve a bölcsőde és a család nevelése között. Bölcsődei kisgyermeknevelők a gondozás-nevelés során az alapvető szükségleteket elégítik ki, hogy a későbbi életszakaszban ezek hiánya ne akadályozza a gyermek egészséges fejlődését. A bölcsőde feladata a kisgyermek személyiségfejlődésének támogatása, családok segítése, tanulás folyamatának megalapozása, önállóságra nevelés, pszichoszomatikus szükségletek kielégítése.

1.1. Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Szerencs kisváros Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye Szerencsi járásának székhelye, Miskolctól 30 kilométerre. A Zempléni-hegység déli lábánál, a Taktaköz peremén helyezkedik el. Tömegközlekedéssel a környező településekről könnyen megközelíthető. Lakosok száma 8445 fő. A Város folyamatos fejlődése mellett ugyan a gyermek létszám évek óta nem változik jelentősen, de azon szülők száma, akik minél hamarabb szeretnének vissza kerülni a munka világába, egyre magasabb. Az elmúlt évek családsegítő politikája is jelentős hatással van a gyermeklétszám növekedésére, mely a bölcsődei ellátásban részesülők létszáma is jól tükröz. Az utóbbi évek azt mutatják több szülő hozná gyermekét bölcsődébe, és egyre kisebb életkorban akár már első évüket betöltve is.

15/1998 évi NM rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31, napjáig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét betölti. Az intézmény integrált nevelésre alkalmas sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésben részesülő gyermekeket is fogad, a fent megnevezett NM rendelet szabályozása szerint. Az intézmény tárgyi és személyi feltételei nem teszik lehetővé külön sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásához szükséges csoport kialakítását.

1.2. Bölcsődéni nyitvatartási rendje

A fenntartó – helyi önkormányzat határozza meg a napi nyitvatartási időt a szülők igényeiknek megfelelően. Ennek megfelelően napi 11 órát van nyitva intézményünk **reggel 6 órától este 17 óráig tart nyitva.**

Szerencs város képviselő-testülete dönt a nyári- illetve téli zárva tartásáról. Bölcsődéni általában július hónapban tart zárva, ilyenkor végezzük el a karbantartási és nagytakarítási feladatokat. Ennek pontos időpontjáról a szülők minden év február 15-ig tájékoztatást kapnak.

A bölcsődében április 21-én tartjuk a *BÖLCSŐDÉK NAPJÁT*, ha ez a nap heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik az azt követő legközelebbi munkanapon nevelés gondozás nélküli munkanapot tartunk. Cél a bölcsődei dolgozók szakmai fejlesztése. A gondozás nevelés nélküli munkanapon szülői kérés esetén gyermek felügyeletet és étkezést kell biztosítanunk.

1.3. Szakmai program célja, alapelvei

A szerencsi bölcsődei nevelés több évtizedes múltja kötelez bennünket arra, hogy megbecsüljük elődeink által megteremtett és fenntartott bölcsődei munkát. A gyermekek iránti elkötelezettség, az őszinte érdeklődés, és a szülők megbecsülése jellemzi munkánkat. Mi a szerencsi bölcsőde kisgyermeknevelői, vezető és segítő dolgozói, mindent megteszünk azért, hogy a bölcsődei nevelést igénybe vevők megelégedettségére végezzük hivatásunkat, legjobb tudásunk szerint biztosítsuk a kisgyermek napközbeni alapellátását. Hisszük, hogy Szakmai Programunk bölcsődéni szakmai munkáját összefogja, egységes rendszert dolgoz ki, mely segíti a bölcsőde tevékenységét, lefekteti azokat az alapelveket, melyeket a munka során szem előtt kell tartani, elérhető célokat fogalmaz meg. Feladatunk, hogy a Szakmai Programot megvalósítsuk, és megteremtjük annak lehetőségét, hogy munkatársaink igényes, kiszámítható, jó körülmények között, kiegyensúlyozott munkahelyi légkörben tudjanak dolgozni.

Célunk a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának magas szintű megvalósítása, a szakmai értékek megőrzése és továbbadása, a kialakuló jó gyakorlatok megerősítése, új módszerek és tevékenységek bevezetése, a dolgozók és a szülők nevelői szemléletének formálása, kapcsolatépítés és hálózatfejlesztés. Törekszünk arra, hogy a kisgyermek

elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenció tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A lehetőséginket figyelembe véve törekszük a családok részéről felmerülő igényeket kielégíteni, ezzel is hozzájárulva a kisgyermek egészségesebb pszicho-szociális fejlődéséhez.

A bölcsődei ellátás alapelvei

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében tehát a szülők számára lehetővé tesszük a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe. Célunk, hogy a gyermekeink szívesen járjanak bölcsődébe, jól érezzék magukat a gyermekközösségben.

❖ *A család rendszerszemléletű megközelítése*

A család egy élő rendszer, amelybe a gyermek beleszületik, ahol tudattalanul is elsajátít bizonyos szokásokat, átveszi a család kultúráját. A családra minden hatással van, mindig minden változik körülöttünk. A család, mint élő rendszer igyekszik alkalmazkodó képességét fenntartani. Vagy ellenáll a változásnak, vagy alkalmazkodik hozzá. Hogy a változástól pozitívan vagy negatívan jön ki, az attól függ, hogy mennyire erős a család, illetve milyen erős az őt körülvevő támogató környezet. Bármilyen fajtájú családról beszélünk (pl. klasszikus, egyszülős, patchwork stb.), feltétel nélkül el kell azt fogadnia a bölcsődének, és a család erősségeire támaszkodva, hozzá alkalmazkodva kell gyermeküket segíteni a fejlődésében. A családokat a családlátogatás során, bölcsődébe való jelentkezésükkor, szülőcsoportos beszélgetéseken, családi programokon, reggel és délutáni átadásukkor tudjuk megismerni. Ha egy család jelzi, hogy segítségre van szüksége, tanácsadást tudunk biztosítani, vagy, ha a

gyermek olyan tüneteket produkál, amire reagálni szükséges, megpróbáljuk a családot bevonva segíteni, és felajánljuk számukra a megfelelő szakembert.

❖ *A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása*

Minden kisgyermek más és más, így a fejlődésük is különbözőképpen megy végbe. Nagyon fontos szem előtt tartanunk kisgyermeknevelőként is és szülőként is, hogy a fejlődést nem szabad siettetni, hagyni kell a saját ütemében haladni. Előfordulhat azonban, hogy a fejlődés valamiféle akadályba ütközik. Ha a szülő, illetve a kisgyermeknevelő észreveszi a fejlődésben való elmaradást egy vagy több területen is, fontos a gyors intézkedés. A kisgyermeknevelő szól a szülőknek fogadóóra keretében, illetve szól a gyógypedagógusnak, pszichológusnak, aki játék közben és külön foglalkozáson is megfigyeli a gyermeket. A dolgozók szemléletének alakítására szolgálnak a továbbképzések, értekezletek, szakmai beszélgetések, kötetlen beszélgetések.

❖ *A gyermeki személyiség tiszteletének elve*

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye, ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. Bölcsődei nevelés – gondozásunk érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

Családorientált nevelés – a bölcsőde a családi nevelést segítő, kiegészítő feladatokat lát el.

Gyermekközpontúság – a kisgyermek érdekei mindenekelőtt.

Nevelésközpontúság – hangsúlyozzuk a játékba ágyazott nevelés elsődlegességét.

Fejlődésközpontúság – az egyéni szükségleteknek megfelelő, differenciált fejlesztés biztosítunk.

Együttműködés kialakítására törekvés – a gyermek fejlődése érdekében szoros együttműködésben dolgozunk a szakszolgálatokkal.

❖ *Az egyéni bánásmód érvényesítése*

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a

gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik társaiétól.

❖ *A biztonság és a stabilitás elve*

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” nevelő-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és hely állandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

❖ *Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége*

A gondozás több részfeladatból álló összetett, kötött tevékenység. A gyermek számára egyfajta elvárást jelent, ezért a felnőttnek a gondozást a gyermek aktivitására építve, vele együttműködve kell megvalósítania, hogy elkerülje a konfliktusokat, feszültségeket, frusztrációt. A jó minőségű gondozás feltétele a megfelelő tárgyi, környezeti, személyi adottságok megléte, a jó napirend és munkarend, melyben megteremtődhet a nyugodt, harmonikus légkör az intézményben. A jó gondozás során kielégülnek a gyermek pszichés szükségletei is, megélheti az intimitás, biztonság, komfort érzését, szeretetre való képességét, kompetenciáját, hiszen rá figyelnek, vele foglalkoznak, kialakulnak a „jó szokások.”

❖ *A gyermeki kompetenciakészítés támogatása*

A fejlődés során a gyermek kompetenciája, személyes képességeinek megtapasztalása fokozatosan alakul ki. Az érzelmi és szociális kompetenciájának optimális fejlődéséhez, elengedhetetlen a felnőttel való szeretetre épülő bensőséges jó kapcsolata. A felnőttnek, mint modellnek ebben óriási felelőssége van, a gyermek szükségleteire jól kell reagálnia, szükség van a megfelelő interakciókra, kommunikációra. A korai életévekben szerzett érzelmi tapasztalataink mintái lesznek később a másokkal való viszonyainknak.

❖ *Az aktivitás, az önállóság segítésének elve*

A gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, az önállóság és az aktivitás tevékenység specifikusságának, fizikai és pszichés állapottól függésének elfogadása, a gyermek felé irányuló szeretet, elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása a bölcsődei nevelés-gondozás egyik kiemelt feladata. Kisgyermeknevelőnk az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatással, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

2. Személyi feltételek (munkakör, létszám, szakemberek szakképzettsége, közösség szakmai és emberi motivációja)

A gyermekek nevelését- és gondozását **4 fő közép fokú**, és **5 fő felső fokú** végzettséggel rendelkező **csecsemő-és kisgyermeknevelő** látja el, akik közül 1 fő önálló szakmai vezető. A csoportok működését **2 fő bölcsődei dajka** segíti.

Az óvodával közös, **1 fő karbantartó** látja el a bölcsőde rá eső feladatait.

Megnevezés	Fő	Szakképesítés	Végzettség
Szakmai vezető	1	Csecsemő- és kisgyermeknevelő	felsőfokú
Kisgyermeknevelő	4	Csecsemő- és kisgyermeknevelő	középfokú
Kisgyermeknevelő	4	Csecsemő- és kisgyermeknevelő	felsőfokú
Dajka	2	Bölcsődei dajka	alacsonyfokú
Karbantartó (az óvodával közös)	1	Szaktanácsos	---

Az intézményünkben fontos az őszinte légkör, mert csak így tudjuk a pozitívumokat és a negatívumokat egyaránt fel- és elismerni, hogy a fejlődés útjának reális módját megnevezhessük.

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és szakmai vizsgáról szóló 9/2000 (VIII.4.) SZCSM rendelet értelmében, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakdolgozó folyamatos szakmai továbbképzésen köteles részt venni.

A bölcsődevezető feladata évenként továbbképzési terv készítése, amelynek tartalmaznia kell a rendelet 15§. -ban megfogalmazottakat.

A bölcsőde dolgozói körében támogatjuk azokat a kollégákat, akik a BA képzés megszerzését tűzik ki maguk elé célként.

3. Tárgyi feltételek (épület elhelyezkedése, megközelíthetősége, helyiségek kapcsolódása, felszereltsége, berendezése, rendelkezésre álló eszközök, játszóudvar jellemzői, felszereltsége)

Intézményünk a város szélén, nyugalmas környezetben, kisforgalmú zsákutcában, de tömegközlekedéssel könnyen megközelíthető, frekventált helyen kapott otthont. Szomszédságunkban a Nestlé gyár területe található, mivel az épület egykor a gyár tulajdonát képezte és az itt dolgozó munkások gyermekeit látta el esősorban. Az épület 2013-ban teljes felújításon esett át, így a tárgyi feltételek megfelelnek az aktuális törvényi előírásoknak. Az óvodával közös épületben, de minden előírásnak megfelelően elkülönítve működik. Külön bejárattal, és játszóudvarral rendelkezik.

A bölcsődében 4 gyermekcsoport került kialakításra. Az épület külső és belső adottságai, feltételrendszere a bölcsődés gyermekek igényeit maximálisan ki tudja elégíteni.

Csoportszoba:

A csoportszobákat úgy rendeztük be, hogy a gyermekek egészséges fejlődését biztosítsa, kedvükre játszhassanak társaikkal és kisgyermeknevelőjükkel. A gyermekek mozgásigényét is ki tudjuk elégíteni csoporton belül, de erre lehetőséget ad az óvoda tornaszobája is, melyet heti rendszerességgel bocsát a bölcsődés gyermekek rendelkezésére. A mozgásfejlesztő eszközöket a gyermekek érését, fejlődését figyelembe véve választjuk meg és alkalmazzuk.

A csoportszoba berendezésénél, a játékok kiválasztásánál a gyermekek életkori sajátosságait, a nemek eltérő igényeit is figyelembe vesszük. A bútorok megfelelő elhelyezésével alakítjuk ki az elkülönített, nyugodt játszóhelyeket. Elegendő hely van a nagymozgásos tevékenységekhez, valamint a csendes játékokhoz is. A pihenést, játszópárnákkal, nyugodt elvonulást biztosító puha sarokkal nyújtjuk. A gyermekeknek saját helyük van az asztaloknál étkezéskor. A nyugodt alváshoz saját, jellel ellátott ágyat, ágyneműt, állandó ágyazási helyet biztosítunk gyermekeknek. A kisgyermeknevelők munkaterületét, a gondozónői asztalt úgy helyeztük el, hogy mindig beláthassák a gyermekcsoportot.

Játékkészlet:

A játék készlet megválasztásánál figyelembe vesszük az alapprogramban előírt pedagógiai és az egészségügyi szempontokat, a gyermekcsoport életkori összetételét, létszámát.

Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben, jó minőségű, korszerű, fejlesztő játékokkal, eszközökkel játszhassanak a gyermekeink. Lehetőségeinkhez mérten törekszünk arra, hogy a természetes anyagú, színű eszközök, játékok aránya növekedjen. Funkciók szerint csoportosítva, a játszóterületek kialakításának megfelelően, a gyermek magasságában helyezük el a játékokat. Változatos eszközöket kínálunk minden tevékenységformához (manipuláció, konstruálás, utánzás, nagymozgás, szerepjáték, alkotó tevékenykedést stb.). A csoportokba babakonyhát is találhatnak a gyermekek. „Fiús” és „lányos” játékokkal mindkét nem képviselői játszhatnak. Hangszerekkel, bábokkal bővítjük a játék készletet. A kognitív képességek fejlesztéséhez különböző logikai játékokat ajánlunk (kirakók, Montessori tornyok, puzzle, stb.). Minimum három különböző építőjáték van a csoportokban, elhelyezésénél ügyelünk arra, hogy elegendő védett hely álljon a rendelkezésre az építéshez. Minden korcsoportban vannak ismeretet adó, mesélhető képeskönyvek az aktuális évszaknak, ünnepnek megfelelően. Az alkotó tevékenységhez állandóan biztosítunk rajzpapírt, zsírkrétát, minőségi színesceruzát, gyurmát. A finommotorika fejlődését elősegítő cseppkrétákat, háromszög alakú vastag ceruzákat alkalmazunk, melyeket a gyermekek könnyen meg tudnak fogni. Mozgásfejlesztő játékok is vannak a szobákban. (kisautók, gurulók, mászó henger, szobacsúszda stb.) Egyes eszközök csak állandó felügyelet mellett használhatók. Ezeket gyermekek számára nem elérhető, magas, zárt helyen tároljuk. Az otthoni játékokat, átmeneti tárgyakat a gyermekek behozhatják a bölcsődei csoportokba, igényük szerint elő vehetik. A játékokat rendszeresen, szervezeten tisztítjuk, fertőtlenítjük. A készletet évente bővítjük és fejlesztjük.

Fürdőszoba:

Kielégíti a napjainkban kívánatos gondozási- és nevelési igényeket. Felszereltsége az előírásoknak megfelelő.

A gondozáshoz használt terület biztonságosan megközelíthető. Célszerű, tágas, megfelelően elhelyezett eszközök (pelenkázó, törülköző, és fésűtartó, egészalakos tükrök, fertőtlenítő eszközök stb.) segítik a gondozás folyamatosságát. A gyermekvéde és a mosdó a gyermekek számára elérhető, a gyermekméretű eszközök lehetőséget adnak az önálló tevékenységhez, a helyes szokások kialakításához. A gyermekek saját pelenkáit, jellel ellátott zsebes tartóban, váltó ruháit és egyéb személyes eszközeit jellel ellátott szekrényben tároljuk.

Gyermeköltöző:

Alapterülete és felszereltsége megfelelő. Kielégíti a különböző életkorú gyermekek öltöztetési igényeit. A gyermekek otthoni és a váltóruháinak jellel ellátott bölcsődei öltözőszekrényeket biztosítunk. Öltöztető pad, pelenkázó asztal, a gyermeköltöző berendezése. A szülők számára biztosítjuk a várakozáshoz a feltételeket. A faliújságon helyezük el a neveléssel, gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatásokat, egyéb szükséges információkat.

Tálaló- és tejkonyha:

A hozzá tartozó HACCP előírásnak megfelelő kiszolgálóhelyiségekkel.

Játzókert:

A bölcsőde udvara is a követelményeknek megfelelően lett kialakítva, ahol nyugodt körülmények között játszhatnak gyermekeink. A bölcsőde játszókertje kerítéssel a jogszabályoknak megfelelően el van különítve.

A bölcsődénk játszóudvara gyermekközpontú szemléletet tükröz. A bölcsődés korú gyermek apró természetéhez illő felszerelést (rögzített és mobil kerti, ill. nagymozgás fejlesztő játékok), és a futkározáshoz sok szabad teret talál. A beépített játékeszközök biztonsággal használhatók egyedül. Kertünk füves területei ideális a futkosáshoz, az ugráláshoz, az ülő játékhöz.

Nyáron különösen sok időt töltenek a ránk bízott gyermekek a szabadban. A kertben tartózkodás a szobai játék egyformaságát megszakítja, változatosságot, vidámságot jelent.

4. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

A bölcsődei hálózat fontos intézményei, szakmai központjai a regionális módszertani bölcsődék, feladatuk az egyes bölcsődék szakmai működésének segítése és folyamatos figyelemmel kísérése.

4.1. A szülőkkel való együttműködés, kapcsolattartás formáinak bemutatása

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együttműködve, kiegészítve azt szakmai tapasztalattal, szolgálja a gyermek fejlődését. A családi és a bölcsődei nevelés-gondozás összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti partnerkapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. Legjobban a szülő ismeri a gyermekét, így tovább tudja adni szokásait, igényeit, szükségleteit, segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

A szülők és a bölcsőde napi szinten, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, személyes hangvételi (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formáját alkalmazza a bölcsődénk:

- ✓ Beszélgetés érkezéskor és hazamenetelkor, üzenő füzet, családlátogatás, egyéni beszélgetés, időpont egyeztetéssel;
- ✓ Szülői értekezletek és szülőcsoportos beszélgetések, hirdetőtábla, nyílt napok, írásos tájékoztatók, szervezett programok, hirdetőtablán közérdekű hírek
- ✓ Bölcsődékóstolgotó - a bölcsőde lehetőséget biztosít a szülőknek, hogy beiratkozás előtt a szülő, és a gyermek bekapcsolódjon a bölcsőde egy napjába. Lehetőség nyílik a szülőknek megismerkedni a gondozónőkkel, a bölcsődei étellel, az intézmény épületével, udvarával, csoportszobákkal, játékokkal. A helyszínen választ kaphatnak minden olyan kérdésre, ami a gyermekek bölcsődébe kerülésével felmerülhet.

- ✓ Családlátogatás, melynek célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek és a szülőknek otthoni környezetben való megismerése, ezért az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, valamint a gyermek ébrenléti idejében kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. Választ kaphat kérdéseire, betekintést nyer a bölcsődében folyó munkába. Megbeszélhetik az étkezéssel, alvással, szobatisztasággal kapcsolatos kérdéseket, problémákat, melyeknek különösen nagy a jelentőségük, hiszen ezeken a területeken elengedhetetlen a szülő és a kisgyermeknevelő harmonikus együttműködése a gyermek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében
- ✓ Szülőcsoportos beszélgetések, melyek tematikus beszélgetések, kisgyermeknevelők vezetésével a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témáról. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van a tapasztalatok egymással való megosztására, egymás módszereinek adaptálására, valamint a kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések jó irányba befolyásolják a szülők nevelési szokásait. Ezek a beszélgetések általában szülői értekezletek után alakulnak ki.

4.2. A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül

A bölcsődei hálózat fontos intézményei, szakmai központjai a regionális módszertani bölcsődék, melyeknek feladata az egyes bölcsődék szakmai működésének segítése és folyamatos figyelemmel kísérése.

4.3. Bölcsőde és óvoda kapcsolata

A két intézmény között a kapcsolattartás tartalmas és folyamatos, a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenő mentesebbé válik. A bölcsőde-óvoda között törekszünk a szakmai kompetencia elismerésén alapuló együttműködésre. Célunk egymás kölcsönös segítése, javaslatok, ötletek, problémák megbeszélése. Hospitálások szervezése. A kiscsoportot indító óvodapedagógusok az óvodába kerülés előtt meglátogatják leendő kiscsoportosaikat a bölcsődében, a kisgyermeknevelők meglátogatják volt ellátottjaikat minden év október-november hónapban. Az udvari játék során is rendszeresen találkozhatnak a gyerekek az óvó nénikkel, ez nagyban előre mozdítja az átszoktatás során az elfogadást.

4.4. Egyéb kapcsolatok

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatok kialakítására törekszünk azon az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek:

- ❖ Védőnői Szolgálat,
- ❖ Házi Gyermekorvosi Szolgálat,
- ❖ Gyermekjóléti Szolgálat – Jelzőrendszeri Együtműködés
- ❖ Nevelési tanácsadó – Korai fejlesztő

5. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok

5.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsőde az első gyermekintézmény, mellyel a szülők gyermekük születése után először találkozhatnak, ezért kiemelten fontos a családok támogatása. Intézményünk nagy hangsúlyt fektet a szülőkkel történő, kölcsönösségen alapuló bizalmi viszony kialakítására, hiszen a nap nagy részében gyermeküket a gondozásunkra bízják. A gyermekek nevelésében, gondozásában elsődleges szerepe a családnak van, mi segítjük, támogatjuk a kialakult nevelési elveket, szokásokat. A gyermeket a szülő ismeri legjobban, ezért a gondozónókkal kialakult bizalmi viszonyoknak és a kölcsönös információ áramlásnak elengedhetetlen jelentősége van a gyermek fejlődésében. Intézményünk dolgozói szaktudásukkal, szakmai tapasztalataival járul hozzá a gondozás, nevelés sikeréhez, és támogatja a szülőket egyes élethelyzetekben, fejlődési ciklusokban.

5.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Az alapfeladat ellátása mellett a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, az egészségvédelem, prevenció, az egészséges táplálkozás biztosítása, higiénias szokások elsajátíttatása, az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése a célunk, melyek érdekében az alábbi konkrét tevékenységek valósulnak meg bölcsődénkben:

- életkornak, fejlettségnek megfelelő napirend biztosítása,
- fogmosás,
- szabad levegőn való tartózkodás,
- játékos mozgáskezdeményezés eszközzel és eszköz nélkül.

Egészséges táplálkozás: a kisgyermek bölcsődei ételmezésében négyszeri étkezés esetén ajánlott a napi energia- és tápanyagtartalom 75 %-át kell biztosítani. Az étrendnek változatosság, idényszerűség, ízében való összehangoltság szempontjából is megfelelőnek kell lennie.

Higiénés szabályok betartása:

- ☞ főétkezések előtti kézmosás,
- ☞ papír zsebkendő, papírszalvéta használata,
- ☞ fürdőszobai gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pl. pólyázó asztal, bili, WC, kéz fertőtlenítése,
- ☞ a csoportszoba gyakori szellőztetése,

- ☞ havi 1 alkalommal, ill. soron kívüli játékmosás, fertőtlenítés,
- ☞ napi, heti, ill. soron kívüli takarítás, fertőtlenítés,
- ☞ havi nagytakarítás, fertőtlenítés,
- ☞ kéthetente, ill. soron kívüli ágyneműcsere,
- ☞ heti, ill. soron kívüli törölközőcsere,
- ☞ a beteg gyermek lázcsillapítása, sebellátása

Prevenció:

- ☞ vitaminellátás: naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása,
- ☞ cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, víz fogyasztása,
- ☞ 2 éves kor: szájöblítés,
- ☞ 2 és fél év körül: fogkrém nélküli fogmosás,
- ☞ 3 éves kor körül: gyermekfogkrémmel végzett fogmosás,
- ☞ levegőzés naponta, melynek időpontja, mértéke az évszaknak, időjárási viszonyoknak, gyermekek életkorának megfelelően van megválasztva, kánikulában, esőben, erős havazáskor, erős szélben, sűrű ködben, vagy –5 foknál hidegebb időben mellőzzük.

5.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A gyermekek érzelmi biztonságának kialakulását elsősorban a saját gondozónők rendszer jelenti. A gondozónői magatartás magában foglalja az érzelmi elérhetőséget és hitelességet, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. Ezzel alakítható ki a biztonságot adó környezet a gyermeke számára. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. A csoportos együttlét olyan élethelyzeteket teremt, melyben az énérvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlása észrevétlen megtörténnek, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekednünk kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet szentelünk a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

5.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek egyéni fejlődése érdekében a kisgyermeknevelők a nap minden pillanatában igyekeznek a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek helyet adni. A nevelők nemcsak a szabad játéktevékenység ideje alatt ragadják meg a fejlődést elősegítő lehetőségeket, hanem a gondozási tevékenységekbe is beleszövik ezeket. A szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

Kisgyermekkorban a képzelet működési területe a játék, a mese, a vers és az ábrázolási területek. Képzeletük változatosabb több irreális dolgot el tud képzelni, csapongó. A fantáziája képzeletét úgy éli át, mintha megtörténne.

A szakemberek feladata, hogy elősegítse, átsegítse a gyermekeket a megismerési folyamatokban előforduló nehézségeken. Olyan helyzeteket, szituációkat teremtsen, amelyekben tapasztaláson keresztül tud a megismerés folyamatán végig menni. Pozitív érzelmekkel átítatott élethelyzeteket alakítson ki, mert a pozitív érzelmek elősegítik a tapasztalatok beépülését a megismerési folyamatba.

5.5. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásod érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésnek erősítése.

5.5.1 Tanulás

A tanulás kifejezést klasszikus értelemben a bölcsődében nem használjuk, a kisgyermek számára minden tapasztalatszerzési lehetőség tanulás. Az intézményben megvalósuló tanulás nem lehet teljesítmény elváráshoz kötött. Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási

tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzá tartozik a személyi- és testi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés - gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésnek, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a gondozónőgyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A beszéd a kisgyermekkorban nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

5.5.2. Gondozás

A gondozás a gyermek és kisgyermek közötti interakciós helyzet, melynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. Ez meghatározza a gyermek közérzetét, önmagához, az őt gondozó személyhez és másokhoz, valamint a környező világhoz fűződő kapcsolatát. A nevelés hatékonyságának feltétele a jó gondozás, mely minden helyzetében nevelés is folyik, viszont a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódnak csak a gondozási tevékenységekre. A bensőséges, pozitív interakciós helyzetek, amelyben a kisgyermek személyes megerősítéseket, dicséretet és biztatást talál, növelik a gyermek együttműködési kedvét. Biztosítjuk számára az elegendő időt, önállósági törekvéseit türelemmel, elfogadással, pozitív visszacsatolásokkal segítjük, elősegítve a megfelelő személyiségfejlődés alakulását.

A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a felnőtt figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza, a sikertelenségért viszont nem jár elmarasztalás. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a gyermekről adott jelzések kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

5.5.3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, melyen keresztül a gyermek a cselekvés, tapasztalás által ismereteket szerez, fejlődik testi, értelmi, érzelmi képessége, szociális kompetenciái. Játék közben a gyermekek ismerkednek környezetükkel, leképezik a felnőttek világát, különböző funkciókat gyakorolnak. A gyermekek játékában megjelenik a gyermek lelki tükörképe. Érzelmei feldolgozásában nagy szerepe van a szabad játéktevékenységnek. Elmélyülten játszani a kielégített komfortérzetű, érzelmileg kiegyensúlyozott gyermekek tudnak.

A kisgyermeknevelő dolga a békés, derűs hangulat biztosítása, hogy kedvük legyen a gyermekeknek játszani: ötleteivel, kezdeményezéssel segíti őket, mintát nyújt, kreativitásukat megerősíti, és a megfelelő játékeszközöket úgy helyezi el, hogy azok felkeltsék a gyermek érdeklődését.

Az intézmény jól felszerelt játékkészlettel rendelkezi, melyet folyamatosan fejlesztünk, cserélünk, fontos szempont a könnyen tisztíthatóság a higiéniai feltételek biztosítása miatt. A használatban lévő játékeszközöket a csoportprofilhoz válogatjuk össze, igazodik a nemek arányához és korosztályokhoz. Tevékenységformákat tekintve is széles spektrumú a választék, vannak konstruáló, manipuláló, mozgásfejlesztő, értelmi képességeket fejlesztő, utánzó, illetve szerepjátékhoz szükséges eszközeink. A gyermekek számára elérhető magasságban, nyitott polcon tároljuk játékainkat, így biztosítva számukra az önálló választás lehetőségét.

5.5.4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermekek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítjuk a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközöket úgy választjuk meg, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen. Csecsemők számára védett, de elegendő helyet biztosítunk (hempergő, elkerített puha sarok). A gondozó-, nevelő munka során igyekszünk kihasználni a nagymozgások és a finommotorika fejlesztésének lehetőségeit. A nap tevékenységeibe beépítjük a zene, mondókák, dalok által keltett érzések mozgásos kivitelének lehetőségét, valamint az énekkel kísért játékos tornát.

A mozgás fejlődésének legfőbb színtere az udvar, ahol elsősorban a nagymozgások fejlesztését preferáljuk. A játszóudvar megfelelő nagyságú és elosztású, így minden évszakban és időjárástól függetlenül is lehetőségünk van a mozgásigény kielégítésére. Az udvaron eltérő méretű motorokat, a nagyobb gyerekek számára futó biciklit használunk a mozgásfejlesztésre.

Az egyensúlyérzék, mászás fejlesztését szolgálja a kiépített labirintus, a csúszdák, valamint a rugós hinták.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

5.5.5. Mondóka, ének

A bölcsődei nevelés - gondozás sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget: - a környezet hangjainak megfigyelése, - a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, - a spontán dúdolgatás, ritmusos mondókázás, - a ritmus és dallam hangszerek hallgatása, megszólaltatása.

A kisgyermeknevelő a gyermek életkorát, egyéni fejlettségét, érzelmi hangulatát figyelembe véve választja meg a mondókákat, népdalokat, gyermekdalokat, melyek arra hivatottak, hogy felkeltsék a gyermekek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységüket, a zenei ízlést, és segítsék a hagyományok megismerését, továbbadását. Az elsajátítás hatékonyságát segíti elő, hogy a mondókákat mozgással, mutogatással kísérjük, melynek így összetett fejlesztő hatása érvényesül. Ez a tevékenység elősegíti a gyermek érzelmi fejlődését, gátlások oldását, beszédmegértést, beszédfejlődést. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek.

Célunk, hogy énekes játékkal, az együtt éneklés örömeivel a gyermekek érzelmeinek gazdagításával felkeltsük a gyermek érdeklődését a zene és az éneklés iránt. A hang, a ritmus, a dallam érzelmeket vált ki a gyermekből, nyugtatóan hat rá. A kodályi módszer egyik lényege, hogy tapasztalati úton, hallgatással, énekléssel, mozgással ismerkednek a gyermekek, majd ezeket többször megismételve sajátítják el. Ezekhez társítjuk a különböző elemeket, is mint a sétát, a járást, a futást és a tapsolást a mondókák és éneklések közben.

Az éneklés, a mondókázás fejleszti a képzeletét, emlékezetét, bővíti szókincsét, segít a szavak megértésében, javítja a kiejtést. Az éneklésnek nincs megszabva az ideje – kivéve gondozási műveletek és étkezés közben – a nap egyes szakaszaiban többször is megjelenik. Az énekes, ritmusos, mozgással kísért játék észrevétlenül, természetes módon segíti a gyermek ritmusérzékét, testi fejlődését, utánozó képességét, mozgáskoordinációját. A zene segíti a hagyományok megélését, fejleszti a fantáziát, emlékezetet. Az ismétlődések, játékos

mozdulatok, különféle, gyermekek által is használható hangszerek megerősítik a zenei élményt, zenei emlékezetet. Zenei nevelésünk alapja lesz a kisgyermek további zenei fejlődésének.

5.5.6. *Vers, mese*

A gyermekek számára nélkülözhetetlen a napi mese és vers hallgatása, mely elsődlegesen a belső képékszítés fejlődését segíti elő. A mese, vers hatással vannak a gyermekek érzelmi-, értelmi-, és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A mese figurái megjeleníthetik a gyermekek belső érzéseit, sokféle érzélem megmutatására alkalmasak, és hozzásegítik a gyermeket ahhoz, hogy ezeket az érzelmeket újra és újra átélhesse, megtapasztalja. A mese által annyit vehet magához a felkínált tudásból, amennyire neki éppen azon az érettségi szinten szüksége van.

A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókinccse. A mesélés a kisgyermek mentális egészségének elmaradhatatlan eleme.

E tevékenység egy magasabb szintje, a *bölcsődei bábjáték*, mely a pedagógiai bábjáték újabb ága. A gyermek első három évében teljesen érzelmi beállítottságú, ezért ezekre a benyomásokra reagál a legjobban. Nevelői céljainkat úgy érzük el ezáltal, hogy a gyermek érzelmi világára hatunk a bábjátékon keresztül. A báb a maga tárgyiasságával a képszerű átélést a képszerű fogalomalkotás magasabb szintjére segíti. Hozzásimul a gyermekhez, megérinthető, szimbólum-alkotó. A bábjáték a testi tisztaságra, kulturált étkezésre, általában a helyes viselkedésre való nevelés kitűnő és kézenfekvő eszköze.

5.5.7. *Alkotó tevékenységek*

Az alkotás a gyermek érzelmeinek kifejezésére, feldolgozására, önkifejezésre szolgáló tevékenység. Maga a folyamat a fontos, nem pedig annak produktuma. Éppen ezért szabadon választható, a gyermek érdeklődésének megfelelően kapcsolódhat az ilyen jellegű tevékenységekbe. A kisgyermeknevelő feladata a megfelelő eszközök és elegendő idő biztosítása a gyermek igényeihez igazodva. Fontos átgondolni és gondosan előkészíteni a fizikai teret, eszközöket, időt, légkört, hogy az alkotás zavartalanul történjen, semmi esetre se hagyjon a gyermekben negatív érzelmeket. A bölcsődében látható helyen találhatóak a rajzeszközök, gyurmák, festékek, papírok, nyomdák stb.

5.5.8. Egyéb tevékenységek

Különböző élethelyzetek során van lehetőség a környezet aktív megismerésére, a gondoskodás, együtt tevékenykedés, közösségi lét megélésére, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi készülődés, csoport dekorálás stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

5.6. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

Szakembereink feladata a gyermekek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása. A személyes, egyéni bánásmód alkalmazásával történő gondozás során biztosítjuk a gyermekek komfortérzetét, közvetítjük a kultúrhygiénés szokásokat, mely által jó, kielégítő érzelmi állapotban tudnak tevékenykedni. A jól megszervezett napirend segíti, hogy a gyermekek bölcsődei napjai nyugodt, derűs, szeretetteljes legyen. A prevenció érdekében, ha szükséges, szakemberek segítik a bölcsőde munkáját.

5.7. Saját kisgyermeknevelő rendszer

A saját kisgyermeknevelő rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport gyermekeinek egy része (12 fős létszámnál 6 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője. Figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, fejlődési naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A saját kisgyermeknevelő rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a saját kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

5.8. Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása

Sajátos nevelési igényű gyermek is felvehető az intézménybe. Ezt szabályzó szakmai iránymutatók:

- sajátos nevelésű gyermek abban az esetben vehető fel gondozható, ha a szakértői bizottság erre javaslatot tesz.
- a gyermek a bölcsődei ellátás során nem veszélyezteti sem a maga sem társai testi épségét.
- bölcsődei gondozást a sajátos nevelési igényű gyermek legfeljebb a hatodik életévének betöltését követő augusztus 31-ig veheti igénybe.
- a SNI gyermeket csak próbaidőre lehet felvenni a bölcsődébe, melynek időtartama 1 hónap. A próbaidő letelte után a szakmai csoport (orvos, kisgyermeknevelő...) véleménye után dönt a gyermek gondozásáról.
- elhelyezése igény esetén az egészséges gyerekekkel közös csoportban történik.

5.9. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály határozza meg. Amennyiben a csoportban 2 éven aluli gyermek van, a létszám 12 fő lehet, ha a csoportban minden gyermek betöltötte a 2. életévét, akkor 14 fő a megengedett felvehető létszám. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

5.10. Beszoktatás menete

A bölcsődébe történő beszoktatás menete – A Bölcsődei nevelés, gondozás országos alapprogramja, valamint a Magyar Bölcsődék Egyesülete által kiadott Tudástár – A beszoktatás módszertana – szakmai kiadványokban megfogalmazott elvek szerint történik.

Csoportonként azonos időben hetente 1 gyermek szokik, ezért a beszoktatás időszaka a bölcsődében szeptember 1. és október 31. között zajlik. Az oktatási intézményekbe visszatérő munkavállalók gyermekeit igyekszünk a szabad férőhelyek függvényében augusztus hónaptól fogadni.

A beszoktatás folyamata a fokozatosságra épül, és szülővel együtt történik. A gyermek érdeke mindenekelőtt való, ezért a személyes kívánalmakat figyelembe vesszük. A beszoktatás

általában 2 hetet vesz igénybe, de amennyiben a gyermek egyéni érdeke megköveteli, ez néhány nappal növelhető. A hosszúra elnyúló beszoktatás (4 hét) azonban nehezíti a leválást, elszakadást.

A beszoktatás folyamata 1 óra közös játékkal kezdődik, majd az itt tartózkodás idejét növelve először ebédig tart. Ebben az időszakban a szülő távollétének idejét is napról napra nyújtjuk. A második héten az altatás folyamatának felépítése történik, mely optimális esetben a 10. napon uzsonnázással zárul.

5.11. Napirend

A bölcsődei élet alappillére a jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend. Biztosítja a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, a felesleges várakozási időt elkerüljék. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás), a gondozónők által felállított gondozási sorrend a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját gondozónő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

6. Az ellátás igénybevételének módja, felvétel rendje

A 15/1998 évi NM rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31, napjáig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét betölti. Fogyatékkal élő gyermek az 5. életév betöltéséig, ill. annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek az 5. életévét betölti. Intézményünkbe azok a gyermekek vehetők fel, akik szerencsi lakcímmel rendelkeznek, illetve az 1. pontban feltüntetett ellátási területen élnek. A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel az ellátás feltételeiről. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 42.§ (1) bekezdés értelmében amennyiben a gyermek nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondolható a bölcsődében.

A bölcsődében minden év áprilisában – előre meghirdetett beiratkozási napon – fogadjuk a szülőket. A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A nevelési év közben jelentkezők számára csak szabad férőhelyek esetében tudunk ellátást biztosítani.

6.1. Bölcsődei ellátás keretében a felvételnél előnyt élvez:

- ❖ akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége
- ❖ akit egyedülálló szülő vagy időskorú személy nevel, vagy
- ❖ akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek,
- ❖ akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.
- ❖ akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

6.2. A bölcsődei felvételt a szülő önkéntesen kérheti, de az egyetértésével kezdeményezheti

- ❖ védőnő
- ❖ házi gyermekorvos
- ❖ gyermekjóléti szolgálat
- ❖ gyámhatóság

6.3. A felvételhez szükséges dokumentumok:

- ❖ Munkáltatói igazolás a szülők foglalkoztatásáról

- ❖ Orvosi igazolás – a házi gyermekorvos igazolását ad arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható, egészséges csoportban ellátható (nem kötelező)
- ❖ Gyermek lakcím kártyája
- ❖ Gyermek Társadalombiztosítási azonosító jele (TAJ kártya)
- ❖ Gyermek egészségügyi-, védőoltási kiskönyve
- ❖ Csatolandó okmányok speciális esetekben:
  - tanulói jogviszony esetén az oktatási intézmény által kiállított iskolalátogatási igazolás,
  - az illetékes munkaügyi központ igazolása a munkaerő-piaciképzésen való részvétel idejéről,
- ❖ a szülő betegsége esetén a háziorvos/szakorvos által kiállított igazolás,
- ❖ egyedülállóság esetén a Magyar Államkincstár igazolása az emelt családi pótlék folyósításáról,
- ❖ a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény szülő határozat,
- ❖ a családban nevelt három vagy több kiskorú gyermek esetén a Magyar Államkincstár igazolása az emelt családi pótlék folyósításáról

A felvétel eredményéről a szülőket írásban tájékoztatjuk, majd a felvételt követően a szülők írásban és szóban információt kapnak a bölcsődei ellátásról, házirendről, szülői értekezlet időpontjáról.

6.4. A felvétel rendje

Bölcsődei ellátás elsősorban Szerencs város lakossága számára biztosított, valamint a szabad férőhelyek függvényében Szerencs közigazgatási területéről érkező gyermekek felvétele is lehetséges. Szerencs közigazgatási területéhez tartozó valamennyi település rendelkezik saját bölcsődével, így a bölcsődei ellátás széles körben biztosított.

A felvétel **sorrendjét** a jelentkezés időbeli sorrendje határozza meg, kivéve, ha a jogszabály szerint előnyben részesítési kötelezettség feltétele fennáll.

A bölcsődei felvételnél, a következő nevelési évre a hivatalosan meghirdetett tavaszi beiratkozáson megjelent és bölcsődei felvétel iránti kérelmet benyújtott családok – a jogosultsági feltételek fennállása esetén – a sorrendiségben előnyt élveznek.

Azok a családok, akik a nevelési év folyamán kérelmezik gyermekük felvételét a hivatalos beiratkozást követően, csak az üresen maradt férőhelykapacitás erejéig fogadhatók intézményünkbe. Férőhelyhiány esetén várólistára kerülnek.

A bölcsődei intézményekben a helyfenntartás nem lehetséges, így – a jogosultsági és rászorultsági feltételek vizsgálata mellett – várólistára kerül, minden olyan család is, aki beiratkozáskor azt kérte, hogy a nevelési év második felében tudja gyermeke beszoktatását elkezdeni. Számukra akkor tudunk helyet biztosítani, ha a nevelési év folyamán felszabadul férőhely az intézményben. A felvétel lehetőségei a nevelési év folyamán már sokkal korlátozottabbak.

7. A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás

7.1 A Házi rend tartalma és szerepe

Intézményünk házi rendje a gyermekek bölcsődei életrendjével kapcsolatos rendelkezéseket foglalja magába, hogy biztosítani tudjuk számukra a nyugodt, kiegyensúlyozott bölcsődei gondozást-nevelést.

A házi rend az alábbi elemeket tartalmazza:

- ✓ az intézmény nyitvatartási rendjét,
- ✓ a gyermekek átadását, hazavitelét,
- ✓ a gyermekek személyes tárgyaira vonatkozó szabályozást,
- ✓ egészségügyi szabályokat,
- ✓ a gyermekeket óvó-védő előírásokat,
- ✓ a hiányzás rendjét,
- ✓ az intézmény elérhetőségeit,
- ✓ A szülők tájékoztatásának és a panaszgyakorlás módját
- ✓ a gyermeki és szülői jogokat, kötelességeket,

A házi rend tervezetét a bölcsőde vezetője készíti el. A házi rend a gyermeköltözőben, a bölcsőde szakmai vezetőjénél, megtekinthető. Az újonnan elfogadott vagy módosított házi rend előírásairól a vezetőnek tájékoztatni kell a szülőket. A szülők számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy bármikor nyomon követhessék gyermekük bölcsődei ellátását, ezáltal betekintést nyerhetnek a mindennapos nevelői, gondozói munkába. A bölcsődében használt dokumentációk megtekintésére, a Szakmai Program megismerésére lehetőséget adunk. A Házi rend tartalmát a szülői értekezleten ismertetjük, és a beiratkozáskor átadjuk a szülő részére, melyet aláírásával igazol. Az intézmény Facebook oldalán lehetőséget nyújtunk arra, hogy a Bölcsődei információkról, szolgáltatásokról, programokról a szülők tájékozódjanak.

8. Az ellátás alatti dokumentáció, tájékoztatás módjait (programról, étrendről, a gyermek fejlődéséről stb.)

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet. A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok:

- a tárgyyszerűség,
- a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket),
- a hitelesség,
- az árnyaltság,
- a rendszeresség ill. a folyamatosság.

A dokumentáció készítéséhez alkalmazott módszerek és eszközök kiválasztásánál a bölcsőde tekintetbe veszi a kisgyermek fokozott biztonságigényét. A dokumentáció vezetéséhez kérni kell a szülők hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek meg kell mutatni. A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat, valamint az adatvédelmi szabályokat figyelembe veszi a bölcsőde.

8.1. A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció:

Csoportnapló „eseménynapló” Magyar Bölcsődék Egyesülete által kiadott *Módszertani Útmutató a Kisgyermekekről végzett szakmai dokumentáció vezetéséről:*

„A bölcsődei csoportnapló a bölcsődében, mini bölcsődében nevelkedő kisgyermek adott csoportra vonatkozó dokumentációja. Az intézmény egyik kötelezően használatos, hivatalos dokumentuma, amely fontos információkat tartalmaz a gyermekek testi-, lelki-, szociális fejlődéséről. A mindennapi fontosabb események és történések rögzítését szolgálja az egyes

gyermekre és a csoport egészére vonatkozóan. Adattartamával segíti a kisgyermeknevelők közötti információcserét, a csoportban zajló pedagógiai munka tervezését és értékelését, és támpontot ad a gyermekekről vezetett fejlődési napló vezetéséhez.” Vezetése napi rendszerességgel történik, a csoport létszámát, és a napi eseményeket rögzíti. Szerepelni kell benne a csoport létszámának, a jelenlétnek, illetve a hiányzásnak. Továbbá a levegőn való tartózkodás időtartamának, és a délelőtt, illetve a délután történetek rövid összefoglalójának. A nevelői bejegyzések a csoport szóbeli átadását-átvételét erősítik meg

Gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás

328/2011.(VII. 29.) Kormányrendelet 2.sz. melléklete

Bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap, fejlődési lappal és fejlődési táblázattal együtt

(a gyermek 1 éves koráig havonta, később negyedévente vezetve)

- a gyermek személyes adatait tartalmazza
- percentil tábla

Fejlődési napló:

A gyermek egyéni fejlődésének követését rögzítik a kisgyermeknevelők a bölcsődébe kerüléstől az óvodába menésig. A naplót a gyermek „saját kisgyermeknevelője” vezeti. A kisgyermeknevelő a naplóban napról –napra szerzett tapasztalatait rögzíti. A napló minden egyes gyermekről olyan képet ad, ami csak rá jellemző, ami megkülönbözteti őt a csoport többi gyermekétől. A fejlődési napló részét képezi az adaptációs füzet. Fejlődési napló vezetésének célja, hogy a kisgyermeknevelő nyomon követi, hogy a gyermek a különböző életkorban milyen fejlődési szinten áll, fejlődésében előrelépés vagy lemaradás tapasztalható. A fejlődési napló felhívja a kisgyermeknevelő figyelmét arra, hogy mi az, amire fokozottabban kell ügyelnie a gyermek nevelése-gondozása közben.

Családi füzet:

A család és a bölcsőde közötti írásos kommunikációt rögzíti. Tartalma:

- információk a bölcsődéről (név, cím, telefonszám, kisgyermeknevelő neve)
- gyermek személyi adatai
- szülők neve, elérhetőségük
- a szülők jellemzése a gyermekről, az eddigi életút, szokások, nevelési módszerek

➤ kisgyermeknevelői bejegyzések (az első bejegyzés az adaptáció összegzése)

A kisgyermeknevelők a „saját” gyermekről 3 havonta beszámolót, jellemzést írnak a szülőknek. Az üzenő füzet tartalmazza a beszoktatás folyamatát, a gyermek fejlődésbeli változását, a gyermek fejlődésének nyomon követését, illetve a különböző eseményeket, köszöntőket.

9. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A gyermeknek joga van, hogy:

- ❖ segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- ❖ sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön, a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére
- ❖ káros szerek ellen védelemben részesüljön, emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben
- ❖ védelemben részesüljön, a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes
- ❖ nevelésben, gondozásban részesüljön.

A szülő joga, hogy:

- ❖ megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízta,
- ❖ megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- ❖ megismerje a nevelési, gondozási elveket,
- ❖ tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke nevelőjétől,
- ❖ véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban (a javaslatnak illeszkednie kell a jogszabályi feltételekhez és a szakmai módszertanhoz)
- ❖ megismerje a saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- ❖ a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- ❖ a fizetendő személyi térítési díjat időben rendezze,
- ❖ az intézmény házirendjét betartsa.

A kisgyermeknevelő kötelességei, jogai

A bölcsődében a kisgyermeknevelő munkarendje igazodik a gyermekek napirendjéhez.

A kisgyermeknevelőnek munkája során gondoskodnia kell:

- a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességei, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon szükség szerint,
- együttműködjön gyógypedagógussal vagy a gondozást, nevelést, segítő más szakemberekkel,
- bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését,
- előmozdítsa a gyermek erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinck megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a gyermek fejlődésének nyomon követéséről, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról; a bölcsőde döntéseiről, a gyermek fejlődését/fejlesztését érintő lehetőségekről,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,
- a gyermekek és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon.

A kisgyermeknevelő számára biztosítani kell, hogy:

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapja,
- tiszteletben tartsák emberi méltóságát és személyiségi jogait,
- munkáját elismerjék,
- a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számára.

10. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása

Továbbképzések biztosítása:

A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják. A **8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet** szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét, a **9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet** pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg.

Ezen rendeletek értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozóknak egy továbbképzési időszak alatt *felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60* kreditpontot kell megszerezniük a továbbképzési időszak tartama alatt, mely *4 év*.

Ez történhet akkreditációs képzésen való részvétellel vagy magasabb szintű szakképzettség megszerzésével is. A képzések témaköreiket tekintve lehetnek kötelező, munkakörhöz kötött és választható továbbképzések. 2016. január 1-jétől kiterjesztésre került a pedagógus életpálya modell, azokra a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett BA felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.

2018. január 1-től a vezetői megbízással rendelkező kisgyermeknevelők, a szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló **25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet** alapján vezetőképzés keretében a vezetői megbízás kezdetétől számított egy éven belül alapozó képzés teljesítésére, továbbá az alapozó képzés teljesítésének időpontjától számított két éven belül, majd ezt követően kétévenként megújító képzés teljesítésére kötelesek. A vezetőképzés kétszintű, egy alap vezetőképzésből és a mester vezetőképzésből áll. Az alap, illetve a mester vezetőképzés alapozó és megújító képzési szakaszból áll.

A bölcsődei dajka munkakörre vonatkozóan, a **20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelete** a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeit határozta meg. A továbbképzésekről minden évben terv készül.

Szerencs, 2024. 12. 05.

Erdélyi Klára
Erdélyi Klára

bölcsődei vezető

Melléklet

3. sz. melléklet

Intézmény neve: Szerencsi Óvoda és Bölcsőde

Címe: 3900 Szerencs, Rákóczi út 128.

Elérhetőség: 47/ 361-212, 70/ 573-7077

MEGÁLLAPODÁS

Mely létrejött egyrészről a Szerencsi Óvoda és Bölcsőde vezetője

..... bölcsődevezető,

Másrészről ..... szülő (törvényes képviselő),

szül. helye, ideje: ..... TAJ száma:.....

..... nevű gyermekének bölcsődei elhelyezése tárgyában.

A gyermek adatai:

Születési hely, idő: ..... 20..... hó ..... nap

TAJ száma: .....

Anyja neve: .....

Lakcím: .....

A bölcsődei ellátás kezdete: ..... év ..... hó ..... naptól

Igénybevétel módja:

önkéntes

javasolt

védőnő, gyermekorvos, gyermekjóléti szolgálat, gyámügy

A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára a

1. szakszerű gondozást, nevelést, testi-lelki szükségletek kielégítését, fejlődését és a szocializáló segítségét,
2. napi négyeszeri étkezést,
3. fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezetet,
4. egészségvédelmet, egészségnevelést, kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítségét,
5. egyéni bánásmódot
6. megfelelő időt a szabadban való tartózkodáshoz,
7. személyes higiéniát
8. korcsoportnak megfelelő játékeszközöket,
9. óvodai életre való felkészítést
10. felmerülő probléma esetén a segítségnyújtás lehetőségeit, a szolgáltatások elérhetőségeit
11. a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztését a korai fejlesztő javaslata alapján
12. a táplálékallergiás gyermekek étkeztetését a bölcsődében

A bölcsőde a szülő számára biztosítja:

1. a házirend és az ellátás megismertetését,
2. a beszoktatáshoz, adaptációhoz szükséges időt, feltételeket,
3. tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
4. rendszeres betekintést a gondozónő által vezetett, gyermekfejlődését nyomon követő dokumentációba
5. szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket gondozónővel, vezetővel
6. tájékoztatók, étredek megismertetését
7. gyermekük játéktevékenységébe való betekintést
8. a bölcsőde által szervezett nyílt napokon való részvételt
9. a panaszjog gyakorlását

10. a személyes adatok védelmét, a titoktartást.

A térítési díj fizetésével kapcsolatos tudnivalók

A bölcsődében az 1997. évi XXXI. törvény 148. §-a értelmében csak az étkezésért kell térítési díjat fizetni. A térítési díj összege Önkormányzati rendelet alapján kerül meghatározásra.

A térítési díjat az Óvoda titkárságán előre, egy összegben minden hónapban a megjelölt napokon kell befizetni. Az igénybe nem vett étkezés díja a következő hónapban kerül visszafizetésre.

A normatív kedvezmény igénybevételének feltétele a Nyilatkozat nyomtatvány kitöltése.

A gyermek bölcsődei ellátásának megszűnését követően a vezető írásban tájékoztatja a szülőt a térítési díj túlfizetéséről, a visszafizetés módjáról, illetve szintén írásban keresi fel azt a szülőt, akinek térítési díjhátralék fizetési kötelezettsége van. A vezető mindkét esetben 15 napos határidőt jelöl meg.

A szülő tudomásul veszi, hogy:

1. a bölcsőde házirendjét betartja
2. az ellátás igénybevételéhez szükséges igazolásokat, dokumentációkat beszerzi
3. együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel
4. a térítési díjra vonatkozó előírásokat betartja
5. a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén a szülő panaszával a bölcsődei vezető, illetve az intézmény főigazgatója felé.

A szülő tudomásul veszi, hogy megszűnik az ellátás:

1. ha a gyermek betöltötte a 3. életévét és az óvoda átveszi
2. ha a gyermek betöltötte a 3. életévét és a bölcsődei gondozási-nevelési évvégéhez ért, vagy a 4. életév betöltését követő augusztus 31-én,
3. sajátos nevelési igényű gyermekek esetében az ellátás a gyermek 6. életévének betöltését követő augusztus 31-én,
4. ha a felvételt követően a szülő a gyermeke részére a bölcsődei ellátást egybefüggően 15 napon át, bejelentés nélkül – igazolatlanul - nem veszi igénybe
5. ha az ellátás szüneteltetését írásban nem kéri 8 napon belül
6. ha a bölcsődeorvos szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
7. ha magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését, és erről a bölcsődeorvos a gyógypedagógus, kisgyermeknevelő, szükség esetén pszichológus véleménye alapján szakvéleményt állít ki.

A szülő nyilatkozik arról, hogy a bölcsődevezető által adott tájékoztatást megismerte, annak tartalmát tudomásul vette és elfogadta, amely a:

1. bölcsődei ellátás tartalmáról, feltételeiről
2. az intézmény által vezetett nyilvántartásokról, (TAJ alapú, étkeztetés nyilvántartása)
3. a gyermekek fejlődéséről vezetett dokumentumokról (Csoport napló, Fejlődési napló, Üzenő füzet, Gyermek-egészségügyi törzslap)
4. az érték megőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről,
5. a Szakmai programban részletezett, panaszjog gyakorlásának módjáról, melyet szóban és írásban is érvényesíthet az intézmény vezetése és a bölcsődében működő Szülői fórum felé
6. a fizetendő térítési díjról szóló tájékoztatásról szól.

Továbbá:

1. **engedélyezem a bölcsőde orvosának, illetve a védőnőnek, hogy egészséges tanácsadás keretében megvizsgálja gyermekemet, illetve esetleges baleset, hirtelen rosszullét esetén a gyermekem **kisgyermeknevelője** (bölcsőde vezetése) **eljárhasson,****
2. **tudomásul veszem, hogy gyermekem **betegsége** esetén a gyermek **házi orvosától** kérnem kell, hogy az **igazolásra** írja rá az alkalmazott terápiát, a diagnózist, és azt, hogy **mikortól mehet közösségbe.****
3. **hozzájárulok** a szakmai színvonal segítéséhez szükséges, illetve szakmai képzésekhez kapcsolódó, a gyermek csoportokban történő megfigyelésekhez, illetve hang-és képanyag készítéséhez; a bölcsőde dolgozói ezen információkat felelősen kezelik, és titoktartást biztosítanak,
4. **ha adatainkban** (személyes adatok, lakcím, munkahely) **változás következik** be, azt a bölcsődevezetőnek **8 napon belül jelzem**

A Megállapodás tartalmát megismertem, tudomásul vettem.

Egy az eredetivel mindenben megegyező másolati példány átvettem.

Szerencs, ... év ..... hó ..... nap

.....
szülő(k) (törvényes képviselő)

.....
bölcsődevezető

